

Viite: VM037:00/2016

Tehyn lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntaudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Esitysluonnos sisältää ehdotukset maakunnille valtiolta ja kunnilta siirrettäviä eräitä muita kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä ja pelastustoimen tehtäviä koskevien erityislakien muuttamiseksi. Esitysluonnoksessa on ehdotukset myös Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston, aluehallintovirastojen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen lakkauttamisesta sekä uuden Valtion lupa- ja valvontaviraston viraston perustamisesta.

Tehy ottaa kantaa maakunnille siirrettävistä tehtävistä ainoastaan terveydensuojelua koskeviin muutosehdotuksiin. Muuten lausunto painottuu Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaan esitykseen.

Terveydensuojelutehtävien siirtyminen maakunnille

Nykyisin kunnat vastaavat terveydensuojelun toteutumisesta, joka perustuu kunnan valvontasuunnitelmaan. Terveydensuojelutehtävien siirryttyä maakunnille, on tärkeä varmistaa yhteistyö maakunnan, kunnan, ympäristösuojelun ja rakennusvalvonnan kanssa. Yhteistyövelvoite tulisi olla kirjattuna lakiin. Tehy kantaa huolta mm. julkisten rakennusten sisäilmaongelmista, jossa korostuu eri toimijoiden yhteistyö ja osaaminen kuntotarkastusten, valvontasuunnitelmien ja rakennusvalvonnan suhteen.

Lakiluonnos Valtion lupa- ja valvontavirastosta

Esitysluonnos sisältää ehdotukset Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira), aluehallintovirastojen (AVI), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY) ja työ- ja elinkeinotoimistojen lakkauttamisesta ja tilalle perustetaan Valtion lupa- ja valvontavirasto. Virasto on valtioneuvoston alainen ja sille on suunniteltu siirrettävän eri ministeriöiden alaisia tehtäviä. Eri ministeriöistä tuleva sisältö- ja resurssiohjaus on haastavaa ja vaatii tiivistä yhteistyötä ministeriöiden kesken. Sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla lupa- ja valvontatehtävät edellyttävät laaja-alaista sosiaali- ja terveydenhuoltoalan asiantuntemusta, jolla taataan sekä potilas- ja asiakasturvallisuus että ammattihenkilöiden oikeusturva ja luottamus. Tehy pitää sosiaali- ja terveysministeriön roolia tärkeänä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksessa ja valvonnassa. Sote -alan asiantuntijuus ja osaaminen eivät saa kadota uuden viraston myötä, vaan sote-toimialan ja STM:n kiinteä yhteys on varmistettava.

Tehy vaatii, että sosiaali- ja terveysministeriön rooli pitää säilyttää vahvana lupa- ja ohjausta koskevassa toiminnassa. Esityksessä painotetaan riskiperusteista ja ennakoivaa toimintaa, mikä parantaa sekä potilas-/asiakasturvallisuutta että työturvallisuutta. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on tapahtumassa laajat muutokset, jotka lisäävät ohjauksen ja valvonnan tarvetta. Esimerkiksi uusien palveluntuottajien omavalvonta vaatii tukemista ja ohjausta. Ennakoivan toiminnan lisäksi on huolehdittava myös asiakkaiden yhteydenottojen aiheuttamat valvontatehtävät ja niiden aiheuttamien seurausten hoitaminen. Tehy pitää tärkeänä, että organisaatioiden valvonta ei jää pelkästään riskiperusteisen ja ennakoivan toiminnan sekä omavalvonnan varaan. Viranomaisvalvonnalle tulee antaa riittävät toimintaedellytykset ja resurssit tehdä myös muuta organisaatiovalvontaa.

Valtion lupa- ja valvontavirastoon perustetaan toimialat ja toimintayksiköt. Tehy pitää esitystä hyvänä, että sosiaali- ja terveysalalle säädetään oma toimiala, jolla turvataan erityislainsäädännöstä tulevat vaatimukset. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden erityisyys korostuu siinä, että ne kohdistuvat ihmisten perusoikeuksiin. Sote- lainsäädäntö on laaja-alainen mm. palveluntuottajan, omavalvonnan ja ammattihenkilöiden osalta ja näin ollen vaatii erityisosaamista lupa- ja valvontaviraston sosiaali- ja terveysalalta. Tehyn huoli on, miten yhteisessä virastossa resurssit tullaan jakamaan ja miten taataan niiden riittävyys suurimmalla toimialalla. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii myös yhtenäiset tietojärjestelmät, joiden kehittäminen mahdollistaa ajantasaisen ja kaikkien käytössä olevan yhtäaikaisen tiedon.

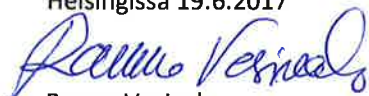
Esityksessä Valtion lupa- ja valvontaviraston työsuojelun tehtävien ohjaus järjestettäisiin muista viraston tehtävistä poikkeavalla tavalla. Työsuojelu säilyisi itsenäisenä toimialana. Työsuojeluviranomaistehtävät vaativat paikallistuntemusta sekä usein paikallista läsnäoloa. Tehy pitää tärkeänä, että keskusviraston koordinointi ja tulosopimusten laadinta varmistavat eri alueiden yhdenmukaiset toiminnat ja osaamistason.

Valtion lupa- ja valvontaviraston työsuojelun tehtäviä hoitavan toimialan yhteyteen on suunniteltu tarpeellinen määrä alueellisia työsuojelulautakuntia. Nykyisin lautakuntia on viisi, jatkossa lukumäärän, alueellisen sijoittumisen sekä niiden kokoonpanon määräksi Valtion lupa- ja valvontaviraston työsuojelun toimialan johtaja. Työsuojelulautakuntien määrä ja sijainti suunniteltaisiin valtakunnallista toimintaa tukevalla tavalla. Tehyn näkemys on, että lautakuntien työmarkkinajärjestöjen nimeämien edustajien määrä pitää säilyttää nykyisessä suhteessa.

Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevassa yleisperusteluissa on kuvattu Valviran tehtävien jakautuminen Lupa- ja valvontavirastolle sekä Fimealle. Terveystieteiden laitteita ja tarvikkeita koskevat lupa- ja valvontatehtävät ovat kuuluneet Valviran tehtäviin. Tehy ei kannata muutosta, että Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston nykyisistä tehtävistä terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden valvonta sekä biopankkien ohjaus-, valvonta- ja rekisteröinti tehtävät siirretään Fimealle. Suurimmalla osalla terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista ei ole juurikaan yhteyttä lääkkeisiin. Lääkinnällisiä laitteita koskevat EU-asetukset ovat juuri tulleet voimaan. Lainsäädännön avulla on yhtenäistetty eurooppalaisen lääkinnällisten laitteiden valvonta, jonka tavoitteena on parantaa potilasturvallisuutta. Tehy ry korostaa, että laitteiden käytön ohjaaminen ja valvonta vaativat ammattiosaamista ja se on tärkeä osa ammattihenkilöiden ja toimintayksiköiden muuta valvontaa. Tämä kokonaisuus takaa asiakas- ja potilasturvallisuuden.

Tehyn lausunnossa on otettu huomioon Tehyn yhteistyöjäsenjärjestöjen näkemykset.

Helsingissä 19.6.2017

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
rauno.vesivalo@tehy.fi

Kirsi Sillanpää
Johtaja
kirsi.sillanpaa@tehy.fi

Asiantuntija:

Kaija Ojanperä
Työympäristöasiantuntija
kaija.ojanpera@tehy.fi